

Til Johannes Dragsdahls 70 års dag

TIL JOHANNES DRAGSDAHL'S 70 ÅRS DAG *af Erik Toft*

Det er et privilegium at have kendt Johannes Dragsdahl i ca. 40 år.

Det var naturligvis Ulla, der opfandt ham. Gennem et avisinterview med titlen "At slå søm i, er også en form for åndsliv", anede hun en mand, der kendte veje til at finde svar på en årelang søgen. Det førte os til noget, der hed Kontaktcentret på en 5. sal i Admiralgade. Her åbnede Johannes vore øjne for en hel ny verden. Han talte om religion, filosofi og livsholdninger og meget meget mere, alt på et højt intellektuelt niveau med et stærkt kunstnerisk kreativt islæt.

Det hele spandt sig efterhånden sammen til det for os dengang ukendte og meget fascinerende "Nye Verdensbillede". At Johannes selv var en søgende sjæl og ikke en nyfrelst tilhænger af den ene eller anden af de nye, inspirerende retninger, gjorde kun vores eget ansvar for at finde vej større.

Allerede dengang lagde Johannes sin umådelige nysgerrighed for dagen og viste samtidig en evne til fordybelse, der gjorde indtryk. Efter gymnasietidens søgen efter idealer havde 10 års studium ved det juridiske fakultet og et virke som praktiserende jurist ikke givet større næring til mit åndsliv. Kurven var jævnt og støt faldende. I vor borgerlige kreds var det - med få undtagelser - ikke sædvanligt, at man diskuterede "sådanne dybere materier". Det kan derfor med rette siges, at mødet med Johannes faldt på et tørt sted. Vi havde virkelig behov for at beskæftige os med den åbenhed overfor nye tanker, som netop prægede Kontaktcentret. Det er i dag vanskeligt at forestille sig, hvor epokegørende dette milieu var dengang. Der gik jo 20-30 år, før de emner, Johannes tog op i Kontaktcentret, nåede ud til debat i bare lidt videre kredse.

Denne periode står stadig for mig i et eventyrligt skær af thedrikning og åndfulde omgivelser.

Man vidste vel ikke dengang, at vi her stod ved begyndelsen af en højst usædvanlig og menneskekærlig karriere. Johannes valgte ikke den klassiske kirkelige vej, som ellers lå lige for. Der er for mig ingen tvivl om, at han - havde han villet det - kunne være endt som biskop ligesom sin morbroder, biskop Scharling i Ribe, eller som professor ved Københavns Universitet ligesom sin morfar. Dels var han vel for lidt konform, og dels havde han utvivlsomt sine ganske bestemte tanker om, hvordan han ville bruge sit liv til glæde for en masse mennesker. Det er helt sikkert, at han havde og har et budskab, som mennesker har brug for.

Karriereforløbet er vel stort set alle bekendt, og en blot nogenlunde dækkende skildring af hans indsats formår jeg ikke at give. Lad mig i stedet nævne nogle træk, som jeg har fæstnet mig ved og glædet mig over.

Jeg tror, at det er vigtigt, at mærke sig, at Johannes er opvokset i præstegårde på landet og derfor befinder sig godt blandt enkle mennesker.

Under krigen studerede han teologi og deltog i modstandsbevægelsen - en væsentlig indsats, som imidlertid ligger før min tid. Efter teologisk embedseksamen blev han præst på Christianshavn, startede Kontaktcentret og arrangerede utraditionelle gudstjenester i Nikolaj Kirke. Jeg tror, at det for udviklingsprocessen er vigtigt at lægge mærke til, at Johannes gjorde en stor indsats for at være brobygger mellem kristendommen og de kirkefremmede. Ræsonnementet var det enkle, at han ustandselig opdagede et varmt engagement i kristendom hos et større antal mennesker, som ikke normalt gik i kirke, og det var da naturligt at prøve at undersøge, hvorfor de ikke kom i kirken - om det var formen, liturgien eller hvad det var, som holdt dem væk. Gudstjenesterne i Nikolaj Kirke var kun en blandt mange aktiviteter ad dette spor.

Til Johannes Dragsdahls 70 års dag

Kimen til Søtofte-aktiviteterne var nu lagt og allerede vokset til et pænt lille træ. Søtofte har jo beskæftiget sig med meget gennem tiderne, og jeg må igen indskrænke mig til at fremdrage nogle træk af Johannes' indsats for Søtofte, som for mig er væsentlige.

Udgangspunktet er utvivlsomt, at det er et mødested for søgende mennesker, et sted, hvor man kunne få kendskab til en række af åndslivets felter og især de nye tanker indenfor filosofi, pædagogik, (para)psykologi, religion m.v., som trængte sig på i 50erne, 60erne, 70erne og 80erne.

Det foregik dels ved Johannes' foredrag og dels via de mange spændende og varierede personligheder, som han inviterede til stedet. Det var samværet med lærere og andre gæster samt det præg, Johannes gav stedet, der gjorde et Søtofteophold så umådeligt givende.

Blandt Søtoftes bedste traditioner mindes jeg især morgentankerne. Johannes har i rigtig mange år holdt en kort morgenandagt og talt lidt om religiøse eller almentmenneskelige spørgsmål, krydret med oplæsning fra Kahlil Gibrans "*Profeten*". Det var en god begyndelse på dagen.

Det er også karakteristisk for Søtofte, at det ikke blev et sted, hvor man dyrkede en guru - og i hvert fald slet ikke Johannes. Jeg har sjældent set ham virkelig vred, men hvis han fornemmede, at han var genstand for dyrkelse, slog han bremserne meget hårdt i. Det var tankerne, der skulle dyrkes, ikke personen.

Blandt de mange åndsvidenskabelige personligheder, man har beskæftiget sig med på Søtofte, og som mere eller mindre har haft hver sin periode, er Martinus, Jung og Steiner, men det er karakteristisk, at det var inspiration fra dem alle tre, der indgik som led i den større helhed. Vigtigt er stadig det billede, Johannes bruger om Søtofte: Korsvejen, hvor selvstændigt tænkende mennesker mødes, får nogle impulser, tager, hvad de kan bruge og lader resten ligge. Der blev lagt stor vægt på personlig udvikling, men jeg tror aldrig, at nogen er blevet "omvendt" på Søtofte; alle har vi lært noget om os selv og om vores medmennesker og måske tillige dannet os nogle bredere billeder af verden som helhed.

De mange år på Søtofte har naturligvis ikke været uden bølgegang, og Johannes har ikke hørt til de "nemme". Tværtimod, han havde og har den særlige kvalitet, som jeg vil kalde civilcourage. Selv om Johannes er stærkt følelsesbetonet - eller jeg vil hellere sige følelsesafbalanceret - lod han sig ikke rive med af flyvske og af og til populære stemninger i tiden. Jeg husker flere situationer, hvor Johannes pludselig - men efter moden overvejelse - satte foden hårdt i. Det var meget ubehageligt - men det var rigtigt! Det hænger måske sammen med, at en af Johannes' forfædre har sagt: "*Sandheden - om så den knuser mig*".

Samtidig med at der er tænkt mange nye tanker på Søtofte, har Johannes stedse søgt at holde forbindelsen til fortiden. Han har selv fået rige medfødte gaver og har kendt mange mennesker, der var værd at se op til. Jeg kan i denne forbindelse ikke lade være med at omtale hans forældre, Margrethe Scharling Dragsdahl og pastor Christopher Dragsdahl. De arvede gården fra fru Dragsdahls broder, biskop Scharling, og stillede den ret omgående til disposition for Johannes og hans "sære eksperimenter", som de nok ikke alle var enige i. Alligevel havde de blik for, at hans arbejde var noget, der var værd at støtte. De var nogle ualmindeligt fornemme (i ordets bedste forstand) mennesker, som alle mindes med glæde.

Foreningen af fortidens kulturarv og nutidens fornyelseskrav førte os til generationsskiftets vanskelige problematik, og lykkeligvis var Tove en del år i forvejen dukket op på arenaen og var nu blevet fru Dragsdahl. Beslutningen om at lægge videreførelsen af Søtofte i hendes hænder, er en af de beslutninger, jeg tænker tilbage på med størst glæde. Hun har sind, dygtighed og charme. Samtidig var det en meget stor overgang for godt et år siden, da Søtoftegård blev en statsanerkendt højskole med driftstilskud og tilskud til byggeri, og ved mange menneskers hjælp - her må især nævnes Bodil og Helge Petersen - er det nu lykkedes at skabe en passende ramme

Til Johannes Dragsdahls 70 års dag

om det indhold, der altid har været det væsentlige på Søtofte. Jeg tror, det er ved at lykkes - som Johannes udtrykte det ved indvielsen - "*at få Søtoftes sjæl til at følge med over i de fine nye huse*".

Til sidst, men ikke mindst, nogle ord om mennesket Johannes Dragsdahl. Efterhånden som årene gik, opstod der mellem os noget fint og sart, som jeg er stolt af at kunne betegne som venskab. Det er et ord, jeg meget sjældent bruger, fordi jeg synes, det er noget stort: Venskaber er en sjælelig harmoni, iblandet et element af kærlighed til og sympati for den anden parts centrale tankegang, holdninger og handlinger; men venskabet består først rigtigt sin prøve, når det bliver et venskab på trods af. Det er klart, at man ikke kan synes, at alt, hvad hinanden gør, er rigtigt, men hvis venskabet kan bære, at man drøfter tingene og måske ender med fortsat at se forskelligt på dem, så har venskabet stået sin prøve.

Jeg sagde indledningsvis, at Johannes har gjort en højst usædvanlig og menneskekærlig karriere. Han har været ydende, uselvsk, varm og atmosfæreskabende, altid på vej og rigt begavet, hvilket han gudskelov har udnyttet. Han har gennem skabelse og prægning af Søtofte været til gavn, glæde og opbyggelse for en utrolig masse mennesker.

Budskabet er vel stadig, når alt det intellektuelle og åndsvidenskabelige bliver skåret fra, barnetroen. Johannes har igen og igen peget på nødvendigheden af at bevare kontakten til Kristus-kræfterne i os.

Gid han endnu i mange år må få tid og kræfter til at skrive og må få lov til at virke som "The Grand Old Man" på Søtofte, som man kan ty til og få hjælp med løsning af den vanskelige opgave i salmen:

"Gud Fader i det Høje, Lær mig at skelne nøje Det Sande fra dets Skin".

Jeg håber, at Johannes bliver fejret behørigt og ønsket til lykke på dagen. Hermed Ullas og min tak og hjertelige lykønskning.

*Erik Toft
Den 7. maj 92*

-

Dette er et biografisk kapitel (s. 103-106) fra festskriftet "Sandheden tro i kærlighed", der blev udgivet i anledning af Johannes Dragsdahls 70-års fødselsdag. Skrevet af Erik Toft.

Cand. jur. Erik Toft, f.1923, har været formand for Søtoftegård Højskoles bestyrelse siden slutningen af 50'erne. Tog juridisk embedseksamen i 1947 og nedsatte sig med selvstændig advokatpraksis i 1954. Har haft adskillige bestyrelsesposter i færgerederier og i en lang række erhvervsvirksomheder og har været formand for "Familieskolen" i København siden 1989.

Må kun citeres med udtrykkelig kildeangivelse.